

Premonstrátské školství na českém území v 19. století
Mgr. Lenka Jeřábková
Rigorózní práce

Posudek oponenta doc. Aleše Opatrného, Th.D.

Práce se ve svém jádru zabývá v zásadě neprobádanou tematikou, která souvisí s pastoračním působením řeholí v naší zemi v daném období. Autorka pilně zkoumala prameny a relevantní literaturu v míře více než dostatečné. Práci strukturovala logicky dobře, ne už tak zcela zdařile proporčně. Je chvályhodné, že je vlastní tematika zasazena do širšího rámce popisu školského systému v 19. století, o kterém je pojednáno z několika důležitých úhlů pohledu. Jenže ne u všech témata je třeba začínat „od Adama“, píše-li se o 19. století, a ne všechny podrobnosti, získané studiem pramenů a literatury, práci skutečně slouží. Pro tuto jistou „nestřídmost“ se musíme pročíst stovkou stránek, abychom se dostali k vlastnímu tématu práce, na které potom musí stačit stránek čtyřicet. Tím nepopírám chvályhodnou snahu zařazení tématu do širších souvislostí a užitečnost soustředění poznatků o vývoji školství a výuce náboženství v jeho rámci, které práce obsahuje. Kritizuji jen určitou proporční nevyváženost.

Oceňuji široký výběr pramenů a literatury, dobře napsaný úvod a z větší části i závěr včetně naznačení dalších směrů bádání. Za velmi užitečný podnět považuji vybudování ke zkoumání účasti i jiných řeholních společností ve školství 19. a asi i první polovině 20. století, protože se zdá, že kromě informací o úloze jezuitů je informací o činnostech řádů v oboru vzdělávání poměrně málo.

Je otázkou, do jaké míry popisovaný vývoj školství, proměny úlohy církve v řízení školství a v zásadě úspěšná snaha o emancipaci školství v 18. a 19. století ovlivnily systém vzdělání v naší zemi v první polovině 20. století. Rovněž zajímavé by bylo na práci navazující (a v práci už zčásti obsažené) vyhodnocení výuky náboženství v rámci školního vzdělávání v 19. století (což se netýká jen premonstrátů) a jeho vliv na představy o náboženské výuce a na stav víry ve století dvacátém. Práce prostě otevírá další otázky a poskytuje další podněty k bádání, což je také známkou její kvality.

Rigorózní práce je psána kultivovaným jazykem, překlepů jsem zachytil minimálně. Citováno je důsledně dle pravidel, seznam pramenů a literatury je dobře sestavený.

Autorka prokázala dobrou schopnost vědecké práce. Lze jí jen povzbudit k větší odvaze k vlastní tvůrčí činnosti, která by vycházela z tak dobře získaného a utříděného pramenného materiálu, jak ho nacházíme v této práci.

Práci doporučuji k obhajobě.

doc. Aleš Opatrný, Th.D.

V Praze 2.9.2012